

Onder d'n Kroezeboom

Kwartaaluitgave van de Historische Vereniging Old Reurle

Jaargang 31, nr. 4 (december 2015)

Van de voorzitter

Dit is alweer de laatste "Onder d'n Kroezeboom" van 2015.

Op een herfstachtige dag in november kan ik al schrijven dat het een mooi najaar is.

Zo ook in onze vereniging. Er is best veel gebeurd, zoals het onderhouden van onze uitstalling in de Cactus Oase, het wekelijkse werk in ons Archief om al onze informatie te rangschikken, zodat een ieder elke eerste woensdagmiddag van de maand tot en met maart 2016 kan vinden wat hij of zij zoekt. We nodigen u van harte uit om desnoods alleen maar te kijken wat we in ons archief te bieden hebben.

Nog dit jaar hebben wij een gesprek met de Gemeente Berkelland om te bespreken wat we met "de Kroezeboom" moeten doen. Ik hoop u de volgende keer hierover meer te kunnen vertellen.

Inmiddels is de "Kunsttunnel" geopend. Wij hebben daar met enkele mensen uit onze vereniging aan mogen meewerken en kunnen concluderen dat het een prachtige aanblik is geworden en hopen met u dat het ook zo mag blijven.

De Thema-avonden zullen elders in deze editie vermeld staan.

Het contact met de overige Historische Verenigingen in Berkelland verloopt goed en begint zo af en toe z'n vruchten af te werpen.

16 september zijn er in ons Archief TV-opnames gemaakt door TV-Gelderland over de 2^e WO en de kleindochter van meester Boesschoten, Ottelien, was zeer geïnteresseerd naar haar vader en opa.

Wanneer de uitzending zal plaatsvinden hopen wij u zo spoedig mogelijk te berichten.

We hopen nog steeds dat mensen zich net als bijvoorbeeld Wim Huitink melden met een artikel of een idee voor "Onder d'n Kroezeboom". Helemaal mooi is het wanneer iemand de redactie komt versterken!

Aan de website van onze vereniging wordt bijna dagelijks gewerkt om deze zo actueel mogelijk te houden.

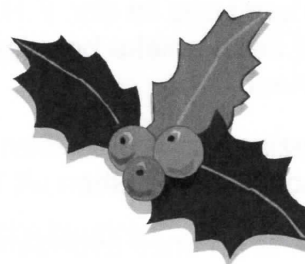
De sokkel waarop destijds "de kop" van Winnetou bevestigd was, is inmiddels weer in ons bezit. Nu vragen wij ons af wat moeten we ermee? Voor suggesties houden wij ons aanbevolen.

Wij hebben de Achterhookse Folkloredansers twee vitrinekasten geschonken.

Wij hebben de prijzen van onze boeken en dvd's enorm verlaagd in prijs en misschien is het een tip om voor de komende feestdagen iets uit onze voorraden aan anderen te schenken.

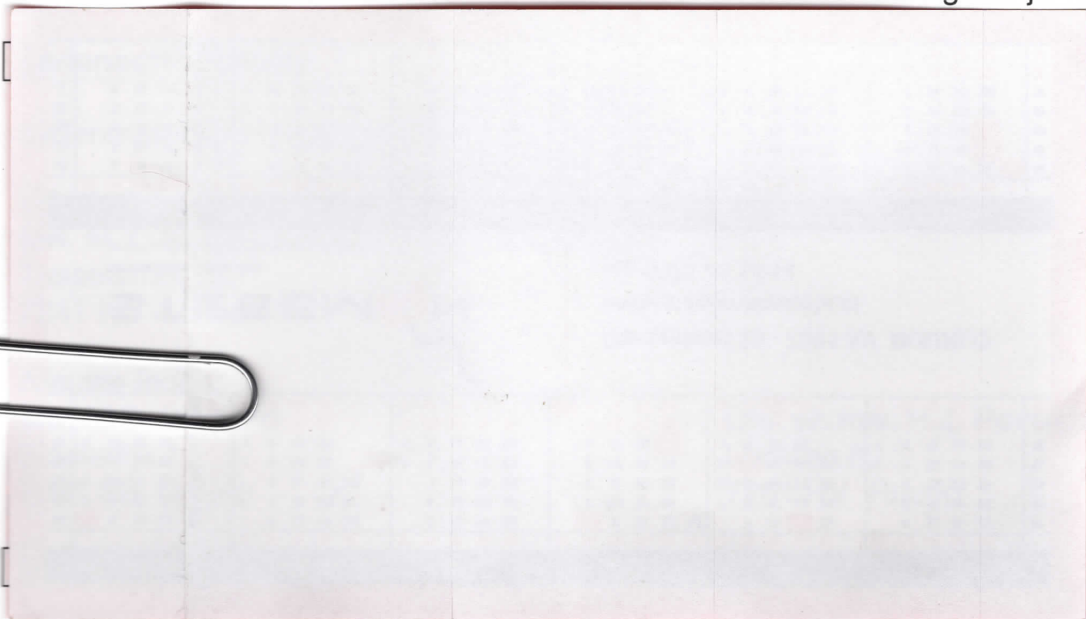
Tot slot wensen wij u allen PRETTIGE FEESTDAGEN, een mooie KERST en een GOEDE JAARWISSELING.

Met vriendelijke groet, Jaap Holtslag.

Kopij

De sluitingsdatum betreffende kopij voor 'Onder d'n Kroezeboom' nr. 1 is 1 februari 2016.
U kunt het verzenden naar: E: braakhekkewh84@gmail.com of voor het adres, zie de colofon.
Hebt u een interessant onderwerp laat het ons weten.
Met elkaar kunnen we er wellicht een interessant of lezenswaardig stukje van maken.

In dit digitale tijdperk is een nieuwsbrief haast niet meer weg te denken in het verenigingsleven.

Ook onze vereniging zou daar gebruik van kunnen maken om af en toe per e-mail aan de leden een nieuwsfeit mee te kunnen delen.

Ook ontvangen we regelmatig nieuwsbrieven van andere verenigingen en instanties zoals Gelders Archief en het archief Erfgoed voor Achterhoek en Liemers en vele anderen.

Wanneer leden dit interessant vinden om te lezen kunnen we die ook aan u doorsturen via de nieuwsbrief.

We vragen hiervoor van u opgaaf van e-mailadres en toestemming om dit toe te zenden.

Op onze website www.oldreurle.nl staat een invulformulier op de homepage.

We realiseren ons dat we niet alle leden kunnen bereiken omdat men niet over e-mail beschikt. Nieuwsfeiten betreffende de Historische Vereniging Old Reurle zullen dan ook aan die leden per brief en / of via Achterhoeks Nieuws bekend gemaakt worden.

We zijn benieuwd naar uw reactie, daarna zullen we beslissen of dit door kan gaan.

Leo Besselink.

Winterprogramma Historische Vereniging "Old Reurle" 2016

De nog resterende lezingen beginnen op 13 januari 2016 "**Met blijdschap geven wij kennis**". Dhr. Johan Ooievaar (pseudoniem) zal heel toepasselijk op de ledenavond van het nieuwe jaar een lezing verzorgen over de verwondering en de verwachtingen bij een nieuw begin.

10 Februari komt ons lid dhr. F.H. Kok met een lezing over de restauratie van het kasteel tot museum. Hij heeft unieke beelden geschoten! In dit nummer alvast een artikel met een inblikje in zijn materiaal.

De laatste lezing van het seizoen is op 9 maart aanvang 19.30 uur, aansluitend op de **jaarvergadering**, komt dhr. E. Otten uit Vorden met "**Rietdekken als ambacht**".

Graag tot ziens op onze avonden!

De herbestemming van het kasteel tot museum

Ruurloër Frans Kok legde de restauratie en herbestemming van kasteel Ruurlo tot museum Carel Willink vast in al meer dan zeventhonderd foto's in 2014 en 2015. Het museum is nog niet klaar, maar Frans Kok zal in het voorjaar een lezing geven voor Old Reurle-leden en andere geïnteresseerden. In dit nummer alvast enkele foto's en bevindingen.

Arjen van Gijssel

Frans Kok is al jaren gefascineerd door het Kasteel Ruurlo. De auteur van het boekje "Kasteel Huize Ruurlo" (2002) heeft door de jaren heen een imposante fotoverzameling aangelegd met duizenden stukken. Het betreffen foto's van het oude interieur van de familie Van Heeckeren, oude plattegronden en prenten, foto's van de verbouwing begin jaren tachtig tot gemeentehuis en van de recente leegstand van het kasteel.

Natuurlijk kon de huidige restauratie / verbouwing tot museum niet in die verzameling ontbreken. Zodoende meldde hij zich vorig jaar bij de architect. Deze stemde na een korte toelichting er direct mee in dat Kok tijdens de verbouwfase vrij toegang kreeg tot het kasteel, mits hij zich tevoren even bij de bouwopzichter meldde. Zo legde Kok vanaf mei 2014 in zes momentopnames tot juli 2015 de restauratie vast, met meer dan zeventhonderd foto's als resultaat.

Het kasteel werd per augustus 2015 door het bouwteam onder leiding van Nico de Bont voorlopig aan de opdrachtgever opgeleverd. In de media circuleert de verwachting dat het kasteel per mei 2017 opengaat. Bekend is dat de opening van museum

MORE in Gorssel al de nodige energie van de organisatie heeft gevegd. Wat resteert in de tussenliggende periode is een zorgvuldige stoffering en meubilering van het pand en een aanpak van de kasteeltuin. Uiteraard wil Kok ook daar zijn lens op blijven richten. Ondertussen is de schilderijencollectie van Willink en de Nederlandse realisten al ondergebracht in het grotendeels tot depot verbouwde Koetshuis bij het kasteel.

De voorlopige oplevering rond augustus 2015 vormde een aardig moment voor de redactie om bij Frans Kok verhalen en foto's op te halen. Kok kan er met smaak uren over vertellen. Hij zal tijdens de lezing in het voorjaar zijn kennis met genoeg aan het bredere publiek overbrengen. Hieronder volgen alvast wat hoogtenpunten van wat hij aantrof.

Vakmanschap

Kok steekt de loftrumpet over het vakmanschap van het bouwteam, dat naast Nico de Bont bestaat uit Croon en Wolter & Dros, architect Cor Bouwstra en uitvoerder Kees Bakker. Kok: "De Bont restaureert een spade dieper dan de rest". Het bewijs daarvan is al meteen de frisse aanblik van het kasteel. De afwerking van de leistenen dakbedekking op de toren is een lust voor het oog. Het is Duitse dekking en is bekleed met hoekkeper van lood. De ramen van het kasteel zijn van wit naar groen gegaan, ingelegd met Oudhollands getrokken, licht getint glas.

Torendak smalle torentje, zijgevel, november 2014.

Kok memoreert als ander voorbeeld ook de zorgvuldige omgang met de lambrisering in de entree. Er is nog onlangs een soort geschilderde marmersstructuur op het hout aangetroffen die nog nadere studie vergt en dus voorlopig nog niet is afgewerkt, hangende verdere studie.

Trouwzaal

Publiekstrekker is en blijft de trouwzaal van het kasteel. Het stucwerk van het plafond is prachtig schoongemaakt. Als voorheen zullen de ogen van vele vaders afgeleid worden van de toekomstige bruidsparen. Het is immers alsof Venus vanuit het plafond de zaal insteekt.

Trouwzaal, plafond, juni 2015.

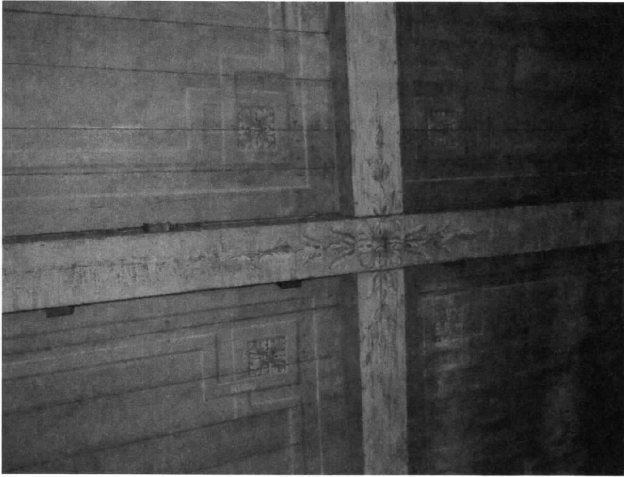
Een museum vergt dat mensen straks een rondgang door het gebouw langs de expositie kunnen maken. Om niet steeds door dezelfde deur zowel in als uit de zaal te lopen, is in de trouwzaal een nieuwe deur toegevoegd. Hetzelfde geldt voor een nieuwe inpandige overloop op één-hoog in het nieuwe glazen entreegedeelte van het kasteel. Het zijn de fraai afgewerkte 'concessies' aan de nieuwe functie van het gebouw als museum. De glazen constructie en de trapopgang (in een combinatie van licht eiken, glas en staal) zijn erg harmonieuze moderne ingrepen in een karakteristiek gebouw.

Nieuwe trap, eerste verdieping, juli 2015.

Ontdekking schilderijen op cassetteplafonds freules

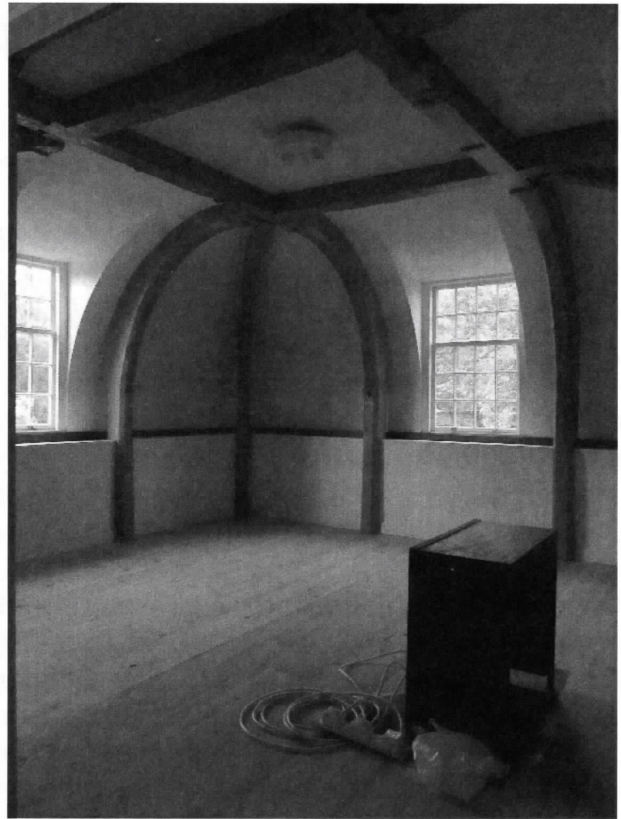
In de kamers van de freules op de eerste verdieping werden tijdens de verbouwing tot gemeentehuis destijds al fraaie muurschilderingen aangetroffen. Nieuw is dat in de cassetteplafonds nieuwe plafondschilderingen direct op het hout zijn aangetroffen. Ze zijn straks in volle glorie te aanschouwen.

Plafondschildering, eerste verdieping, juli 2015.

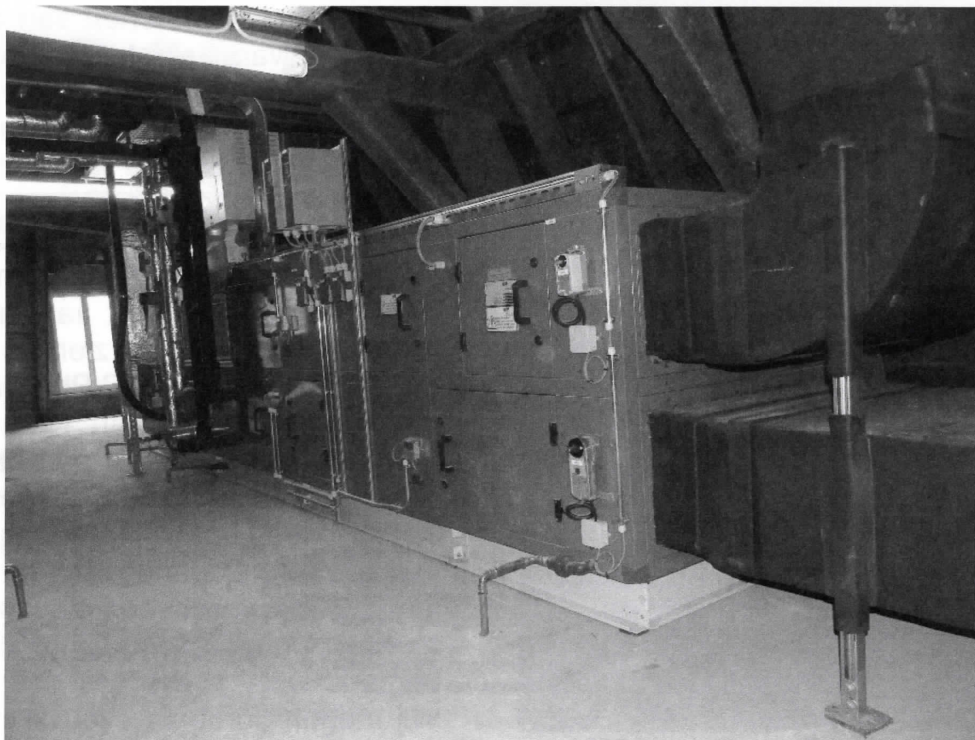
Zolder: bruidssuite, beheer en techniek

Op de bovenste verdieping, aan de achterzijde komt straks het appartementencomplex van de beheerder van het kasteel. Daarvoor komt een bruidssuite met apart sanitair en bad én de technische ruimte van het museum. De slaapkamer van de bruidssuite bevindt zich straks in de torenkamer uit de zestiende eeuw, rechts van het kasteel (vooraan zijde).

Slaapkamer bruidssuite, zolder, juli 2015.

De technische ruimte van een modern museum betekent een indrukwekkend staaltje techniek dat volledig in het teken staat van klimaatbeheersing in het kasteel. De ruimte staat gevuld met de modernste apparatuur. Via de schouwen in de verschillende kasteelkamers worden de temperatuur en luchtvochtigheid geregeld.

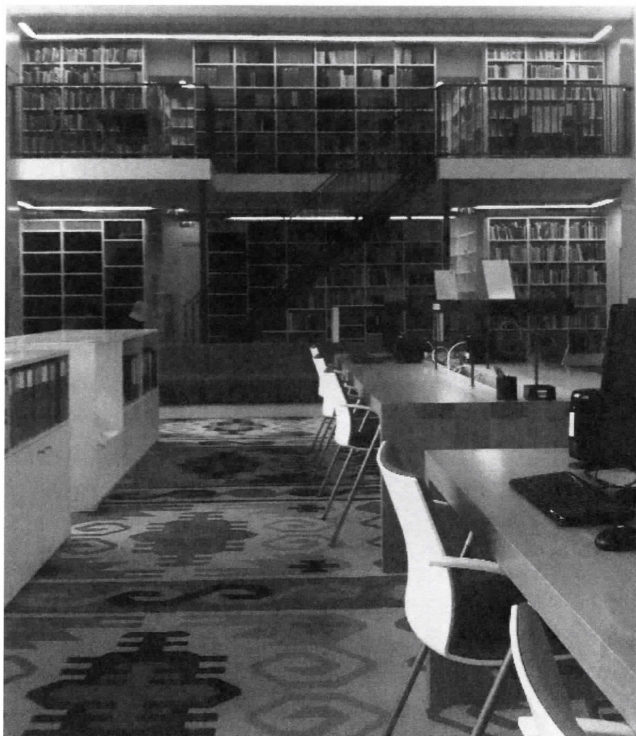
Technische ruimte, zolder, juli 2015.

Over de Ruurlöse armenzorg in de 19^e eeuw

Een verslag van een bliksemonderzoek naar de armenzorg in de vroege negentiende en twintigste eeuw. Hoe ging Ruurlo toen met zijn kwetsbaren om? Wat was de rol van de kerk en wat heeft een huttenlijst uit 1802 met de maatschappelijke verhoudingen te maken?

Arjen van Gijssel

Vrijdagochtend 17 juli 2015. Het wordt warm vandaag, zo'n 28° Celsius. Ik zit met korte broek en blote voeten in de volmaakte rust van het nieuwe Erfgoedcentrum Liemers Achterhoek. Het huist tegenwoordig in het 'Brewinc', een naam die op zichzelf klinkt als de zeebries op een verlaten eiland. De naam verwijst naar het oude hof van graaf Otto I van Gelre in Doetinchem. Er hangt een aangename aircotemperatuur, waarin het personeel zich voortbeweegt met de typische ingetogenheid van de archivaris. Zij vormen het enige gezelschap; mijn drie vrolijke vakantievierende meisjes heb ik even tevoren aan het binnenzwembad van Doetinchem overgelaten.

Studiezaal Streekarchief Doetinchem, 2015

Het betekent een krappe twee uur onderzoekstijd. Gejaagd staar ik naar de aangehaalde tekst op het binnenblad van het tweede notulenboek van de Hervormde Gemeente Ruurlo (1884):

“Want die mensce vergetel is end dit leven kort, so ne moege wi nijt lichtelike op onse geste oft op onse daet besceyden diegene, die na langer tijt na ons comen solen; wi ne laten 't hun in scrifte, dat si darop besceyden mach”. Aanhef van een oirkonde van 11 April 1284, CPhFA

Het zijn eigenlijk heel passende woorden, over het zo korte leven en over de vergetelheid. Zeker vandaag, precies een jaar alweer na het neerstorten van de MH17. De betekenis van de tekst is ongeveer: *“Laat ons maar niet zelf bepalen of we het goed deden, laten we het allemaal opschrijven, zodat degene die na ons leeft erover kan beslissen (=besceyden)”*.

Het raakt me, omdat iemand me hier dwars door een oud geschrift aanspreekt. Aan de initialen (C.Ph.F.A) te zien, is het niemand minder dan dominee C.Ph.F. Abbing. Hij is predikant in Ruurlo van 1911 tot 1942. Hij heeft de tekst zelf later aan het boek uit de late negentiende eeuw toegevoegd, waarschijnlijk toen het bijna vol was, middenin de Tweede Wereldoorlog. En hij reciteert zelf iemand die meer dan zevenhonderd jaar geleden een oorkonde met deze woorden begon.

Wij mogen oordelen over de daden van de mensen in vroeger tijden. Ik laat het citaat

aan het Erfgoedpersoneel zien. Ze glimlachen ingetogen: "Je komt hier mooie dingen tegen". Ze vertellen me desgevraagd dat hun oudste geschrift uit de negende eeuw stamt. Het is een stukje perkament dat is hergebruikt ter versteviging van een veel jongere tekst. Perkament was immers duur. Het is bij toeval teruggevonden. Dat fragment ging over een interpretatie van de bijbel.

De oudste tekst uit het Ruurlose kerkarchief is een rekening uit 1631. De twee notulenboeken uit het Ruurlose kerkarchief die ik vandaag in handen heb, starten in 1816, gelijk met de komst van een heuse Kerkenraad in Ruurlo. Al die eeuwen daarvoor, zeg vanaf de veertiende eeuw, heeft de kerk van Ruurlo het zonder enige vorm van bestuur gesteld. Het is een 'open gemeente', een plaats waar de groep gemeenteleden zelf de dienst uitmaken. Geen bestuur en dus evenmin verslagen over formele besluiten. Veel mensen kunnen niet eens schrijven, zelfs de kerkenraadsleden niet, met uitzondering dan van de dominee, de kasteelheer, de richter en een paar grote boeren.

Als er in de vroege negentiende eeuw een vorm van officieel bestuur en verslaglegging komt, wordt er nog niet zo verschrikkelijk veel vergaderd. Het is een klein clubje dat bijeenkomt: vijf mannenbroeders voor maar een paar keer per jaar: de predikant, twee ouderlingen en twee diakenen. De ouderlingen van het eerste uur zijn welbekenden uit de Ruurlose geschiedenis: W.H.A.C. baron van Heeckeren en daarnaast de richter van Ruurlo, Adam Aberson. De dominee heet Tjebbe van Reen en de twee diakenen zijn de heer Hillebrand en Reint Stokkink. De dominee opent de vergadering met gebed, ze horen elkaar aan over een paar formele zaken (rekeningen, notulen, reglementen) en sluiten de vergadering alweer.

Diaconie en de armen

Naar een van die formele kwesties ben ik op zoek: de jaarrekening van de diakenen. We weten dat in de vroege negentiende eeuw de armenzorg nog helemaal in handen van de kerk is. Er is nog geen WW, geen bijstand of AOW. In de Franse tijd wordt wel geprobeerd om daar al een overheidstaak

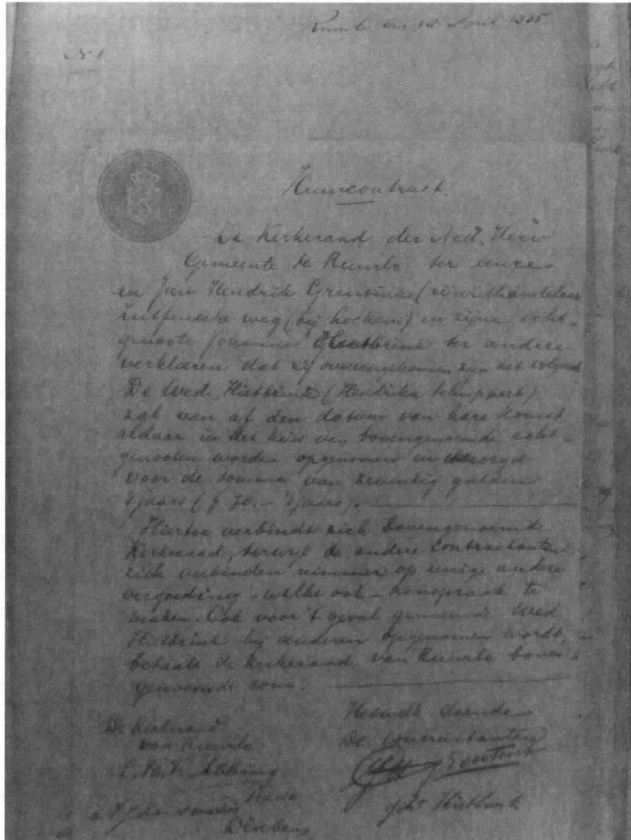
van te maken, maar die eerste pogingen stranden: het wordt te duur bevonden en vaak weigeren kerkbestuurders hun invloed en zeker hun kerkelijk vermogen aan de wereldlijke macht af te staan. Wie in Ruurlo hulpbehoevend is, krijgt dus steun van de kerk. Met brood, kleren, een woning, of, bij overlijden, de kosten van een begrafenis.

Tot 1974 handelt de Kerkenraad formeel deze diaconale zaken af. De diakenen vergaderen en notuleren niet apart. Maar helaas zijn de diakenen in die beginperiode rond 1816 nog niet heel erg mededeelzaam over hun uitgaven naar de overige Kerkenraadsleden. Ik zie een aantal keren in de verslagen de oproep dat de diakenen eindelijk eens hun jaarresultaat van opbrengsten en uitgaven moeten presenteren. Als dat in 1823 gebeurt, gaat het alleen nog maar om de totale inkomsten en uitgaven, van rond de tweeduizend gulden, verdeeld over de 'binnenarmen' en de 'buitenarmen', kennelijk de geografische benaming voor de armen binnen het dorp en daarbuiten. Ruurlo telt dan zestienhonderd zielen, waaronder een kleine vijfhonderd actieve kerkleden.

Uit antwoorden op verzoeken om informatie vanuit het Landdrostambt blijkt dat de hervormde diaconie in Ruurlo in 1808 zo'n zesentwintig kinderen onderhoudt. De betrokken dominee Woldringh meldt als redenen: ze wezen zijn, dan wel 'verlaten' door hun ouders, of gewoon behoeftig zijn omdat de ouders niet in hun onderhoud kunnen voorzien. Ze worden 'in de kost besteed bij ordentelijke lieden', waarbij de kerk dan betaalt voor kost, voedsel, schoolgang en kleding (deze laatste wordt door de diaconie zelf aangeleverd). De ondersteuning blijft bestaan totdat de kinderen door werk in hun eigen bestaan kunnen voorzien.

Er is een aparte opgave van roomsche ondersteuning aan kinderen, tien in getal, door pastoor Ten Homburg. De armenzorg loopt in die tijd dus langs een strikte scheidlijn des geloofs. In 1810 vertelt Adam Aberson per brief aan de Landdrost dat er in Ruurlo in totaal tweeënvijftig personen 'geacht moeten worden in een staat van armoede te verkeren', waarvan vierenveertig 'gereformeerden' en acht 'roomschen'. Rond 1840 is er

volgens de notulen ineens wat rumoer tussen diakenen en Kerkenraad over het feit dat er kleren voor de armen zijn gemaakt door de *katholieke* kleermaker Gunnewijn. Dat kan natuurlijk niet; de Kerkenraad weigert tijdelijk de rekening goed te keuren.

Een kost en inwoningcontract

Pas rond 1916 tref ik bij de Kerkenraadstukken een gedetailleerde opgave van de diaconale rekening van die tijd (er zijn in het archief wel aparte jaarrekeningboeken, bijvoorbeeld uit 1856). Het totaal bedrag is nog steeds rond de tweeduizend gulden. De inkomsten van de diaconie bestaan voor het grootste deel uit rente-inkomsten op staatsobligaties (1800 gld), pachtinkomsten (160 gld) en kerkelijke collectes (150 gld). Opvallende inkomstenbron is de verhuur van de lijkwagen van de kerk aan mensen die het kunnen betalen (140 gld). Als een hulpbehoevende overlijdt, dan is de lijkwagen gratis. Er blijft al met al zelfs wat geld over (batig saldo van 450 gld).

De grootste uitgavenpost (700 gld) betreft ziektekosten voor de armen en daarna zijn het brood (450 gld) en kleding (300 gld). Op de vierde plaats komen de huur van externe panden en het onderhoud aan eigen diaconale panden. De diaconie verzorgt dus on-

derdak, vooral via kost en inwoning bij derden (huur), maar ook met eigen diaconale panden. Een daarvan is het gebouw De Vuurmaat (Vosheuvelweg 4-6). Het pand wordt rond 1800 door de Diaconie aangeschaft en biedt een vijftal appartementen. In drie daarvan wonen acht personen, volgens de volkstelling uit 1808. Een ander Diaconiehuis betreft het Kortenhuis aan de Wiechersweg 4, ook rond 1800 al via de Diaconie bewoond. Een derde verzameling huisjes van de Diaconie, aan de Kaaldijk (8, 10) betreffen de Borkelhuuskes of ook wel "De Goede Hoop" genoemd.

De hutten

Rond 1802 doet de burgerlijke gemeente Ruurlo bij monde van Adam Abersson ook opgaaf van een tiental 'hutten' aan de Gelderse landdrost Van Pallandt. Het gaat om informatie op wiens grond ze staan en hoe lang ze er staan. Er wordt niet vermeld wie er wonen.

De huttenbewoners op het platteland zijn vaak de armsten. Ze staan in de 'standen'-maatschappij onderaan: je hebt de heer van het kasteel, de gewaarde erven (de boerenfamilies die vanouds stemrecht hebben in de Marke), hun pachters en tenslotte de hutbewoners of katersteders. Maar volgens de Ruurlose lijst lijken de tien hutten bijna allemaal met instemming van de grondeigenaar op hun bodem staan, in slechts een enkel geval op grond in bezit van de kerk (diaconie) of de gemeente. Het doet vermoeden dat deze hutbewoners op het erf inwoonden en werkten als knecht voor de geërfde boeren en hun pachters.

Er zijn van elders wel verhalen bekend dat de armste inwoners stiekem 's nachts plaggenhutten bouwden op stukjes markegrond. Als het ze lukte om al de volgende ochtend rook uit de schoorsteen te laten komen, dan mocht de Marke ze niet zomaar verjagen. Ze hadden dan een vorm van verblijfsrecht verworven, dat pas bij overlijden verloren ging. Maar van zo'n 'rook-bij-één-nacht'-spreekje lijkt in Ruurlo geen sprake, althans niet met deze huttenlijst. Hier leefden de armsten in harmonie in bij de meer aanzienlijken en zorgde de kerk voor eventuele bijstand.

In de Ruurlose markenboeken worden in de achttiende eeuw wel vaker gerept over dergelijke hutten. Hun aantal fluctueert in die tijd rond de twintig en de ene vergadering wordt gemeld dat ze allemaal weg moeten (1704), de andere dat ze voor belasting moeten worden aangeslagen(1725), en een volgende waarin wordt besproken dat ze ontzien moeten blijven. Opvallend is namelijk het verzoek in 1752 van dominee Aberson, als geërfde hier duidelijk in een dubbelrol, aan de Markevergadering dat de bewoners van een zestal met name genoemde hutten er zijns inziens levenslang mogen blijven wonen omdat het gaat om 'oude en ten dele impotente mensen' die 'geëlimenteert worden uit de Ruurlosche Diaconie'. De vergadering is het met hem eens. Kennelijk snapt men dat het ontnemen van woonruimte een bevolkingsgroep zodanig in problemen gaat brengen, dat het alleen maar het beroep vergroot op de gemeenschapsvoorzieningen van die tijd. Dat is waarschijnlijk ook de reden dat men zowel in Marke als Diaconie scherp is op arme vreemdelingen die vanbuiten ineens in het dorp komen, bijvoorbeeld na grenscorrections. Die armen wil men dan wel opnemen, maar alleen na overleg met de gemeente waar de armen oorspronkelijk onder vielen.

Besluit

Zo lagen de maatschappelijke verhoudingen in vroeger tijden. Tegenwoordig biedt dezelfde kerk nog steeds hulp, aanvullend op wat er door een steeds verder terugtrekkende landelijke overheid wordt verstrekt. De bedragen zijn in omvang gegroeid: de tweeduizend gulden van toen is nu een kleine twintigduizend euro aan diaconale hulp geworden. Veel daarvan gaat tegenwoordig naar buiten Ruurlo: de mondiale armen. In Ruurlo-Barchem wordt vijftien procent plaatselijk, dertig procent regionaal/landelijk en meer dan vijftig procent wereldwijd uitgegeven. Plaatselijk gaat het om daarbij om klein, maar dankbaar werk. Bijvoorbeeld om de jaarlijkse kerstpakkettenactie of de ondersteuning van de Voedselbank. De inkomsten worden tegenwoordig voor zeventig procent bijeengebracht uit giften en collecten en voor dertig procent uit rente van de bank.

Terug naar het motto. Als mij een oordeel over vroeger wordt verlangd, dan kan ik niet meer dan een bescheiden oordeel geven. Ik zit deze vrijdag vooral met grote interesse en respect te lezen en bedenk me hoe we met al onze huidige ingewikkelde maatschappelijke vraagstukken (wat doet de landelijke overheid, wat doet de maatschappij zelf, wat de gemeente, hoe gaan we om met ziektekosten, met een 'kraak'-beweging) in een aloude traditie staan.

Bronnen:

- Notulenboeken en lijst bedeeden, archief Hervormde Gemeente Ruurlo (0383), Streekarchief Doetinchem.
- Enquête naar de maatschappelijke toestand der bewoners, 1810, Plaatselijk bestuur van Ruurlo, 1779-1818 (0547), Streekarchief Doetinchem.
- Lijst Ruurlose hutten, 1802, www.genealogiedomein.nl
- Lijst Ruurlose ingezetenen, 1808, www.genealogiedomein.nl
- Uitgaven diaconie 2007, www.pknruurlobarchem.nl
- Geschiedenis van Ruurlo in Woord en Beeld, Cd-rom Frits Toevank
- Markeboeken Mark en Broek van Ruurlo, Gelders Archief Arnhem (0366; 1.56)

Wat stond er in de krant?

In het kader van 70 jaar bevrijding kwam mw. Dijkman-Meulenbrug, die de bezorging van "Onder d'n Kroezeboom" overgenomen heeft van dhr. J.W. Bloemendal, met de vraag of het verslag van de krijgsgevangenschap van haar vader iets voor ons blad was, opdat zoiets niet verloren gaat. Dit is dus 75 jaar geleden, u heeft het in de vorige uitgave kunnen lezen. Het gaf mij tevens de aanleiding om in de Ruurlosche Courant van 1940 te duiken over hetgeen deze te melden had over "onze jongens" na de capitulatie.

Willy Braakhekke

24 Mei - Op zoek naar familieleden

Door tal van plaatsgenoten zijn de laatste dagen tochten gemaakt naar de gebieden waar hun familieleden hun militaire standplaats hadden. Velen keerden met goede berichten, ook voor anderen, terug. De gebrekkige postverbindingen zijn echter oorzaak, dat in eenige huisgezinnen nog met spanning naar eenig bericht wordt uitgezien.

29 Mei - Gevallen

Gevallen. Ruurlo, 29 Mei. Maandag heeft de fam. G.J. Kok in de Wiersse, even over onze gemeentegrens, het treurige bericht, dat hun zoon Hendrik Jan Kok, oud 26 jaren, bij de Grebbelinie gesneuveld is. Deze jongeman was als oudste zoon in huis, de rechterhand van zijn vader. Hij voelde groote liefde voor de boerderij, den landbouw en alles wat daarmee samengaat. Een veel belovende jonge landbouwer is met hem heengegaan.

29 Mei - Nog geen bericht gehad

In deeze gemeente zijn er, voor zoover we weten, twee families, die nog geen bericht van hun zoon, die in militairen dienst was, hebben gehad. Het zijn de sergeant A. Besselink zoon van A.J. Besselink en de soldaat Dijkman, zoon van H.J. Dijkman. Wij hopen dat de inspanning verkeerende ouders spoedig bericht zullen krijgen.

30 Mei - Gesneuveld

De familie J. Eijting in het Achter-Zieuwent, gemeente Ruurlo, is naar Arnhem op onderzoek uit geweest naar hun oudsten zoon Johannes Henricus Eijting, die zijn militairen dienstplicht vervulde. Daar kregen ze te hooren, dat deze jongeman bij de strijd aan de Grebbelinie op 13 Mei gesneuveld is en reeds begraven is. De gestorvene zou 12 Juni 23 jaar geworden zijn. Hij was barbier van beroep en had zich in de buurt van zijn oudershuis als zoodanig eenigen tijd geleden gevestigd.

30 Mei - Een militair weer terecht

Vrijdag kreeg de familie A.J. Besselink een telegram van haar zoon Antoon, dat hij in Noord-Brabant was aangekomen van Turnhout in België, waar hij als militair bij het terugtrekken voor het Duitse leger in Brabant was terecht gekomen. De tocht werd door de landsverdediger per rijwiel gemaakt en gisteravond kwam hij bij zijn ouders aan, waar hij natuurlijk met groote blijdschap en met medeleven der buuren werd ontvangen.

Van eenige jongens uit Ruurlo is tot dusver geen bericht ontvangen, o.a. van den zoon van den zadelmaker Watervoort, die bij de marine is ingedeeld.

17 Juni - Gewonde soldaat terecht

De soldaat Dijkman, van wie taal nog teeken werd gehoord, is j.l. Vrijdagavond in zijn ouderlijk huis teruggekeerd. Hij werd gewond door een kogel in het been en een granaatscherf aan den hals en was eerst door een Duitse motor-ambulance naar Wageningen en daarna naar Arnhem gebracht, vervolgens is hij vervoerd naar Emmerik, waar de kogel uit het been werd verwijderd. Na herstel is hij naar een gevangenkamp gebracht, vanwaar hij thans is teruggebracht.

21 Juni - Voor den gewonden of zieken soldaat

Mogen we nogmaals de aandacht vragen voor den gewonden of zieken soldaat? Er zijn er nog veelen, die niet naar huis kunnen gaan, omdat zij gewond zijn in den korten, doch hevigen strijd of omdat zij ziek zijn. Aan deeze soldaten iets te geven, is het doel van het comité. De Ruurlosche V.V.V. heeft zich ook bereid verklaart om te trachten gelden in te zamelen. Ze zal dit echter niet doen door huis aan huis te gaan, doch, zoals in de advertentie vorige week reeds werd vermeld, wordt men verzocht zijn gave bij de waarnemenden penningmeester van V.V.V. te deponeren, n.l. den heer G.W.

Hasselo, Barchemsheweg alhier. Doet het zoo spoedig mogelijk en gaarne uiterlijk voor 1 Juli. Eenige bedragen zijn reeds binnengekomen. Laten deze spoedig door meerderen worden gevolgd.

23 September - Groote belangstelling

Het was zondag te Achter-Zieuwent zeer druk. Velen kwamen kijken naar het neergeschoten en verbrandde Engelsche vliegtuig, waarvan de vleugels op verschillende afstand van de romp liggen. De romp zelf is een onherkenbare massa geworden. Ook trok het groote graf, waar de Engelsche piloten begraven liggen, veel belangstellenden. Uit naam der Duitse weermacht, waren drie lauwertakken met bloemen op het graf gelegd. Ook waren er nog andere bloemen geplant. Een haagje omringt het graf. Bij de plechtigheid waren aanwezig geweest burgemeester A.K. van Arkel, wethouder Mr. W. baron van Heeckeren van Kell en eenige R.K. geestelijken, benevens een groote schare belangstellenden. Het was een korte doch aangrijpende plechtigheid, verzorgd door de Duitse weermacht. Men vermoed dat onder de wrakstukken van het vliegtuig nog een vierden vlieger liggen, welke nog niet konden worden geborgen.

Verachtigt Maandag,
Woensdag en Vrijdag
UITGAVE DER
Uitgevers-Maatsj.
„C. MISSET“ (N.V.)
DOETINCHEM.
Tel. Red. en Adm. 341
(3 lijnen).
Giro No. 5945.

DE GRAAFSCHAP-BODE.

Abonnementsprijs:
Per drie maanden f 1.60.
Uitsluitend voor de kern
van Doetinchem f 1.25.
Afzonderlijke nummers
f 0.10.
Advertentieprijs:
Van 1-6 regels f 0.50.
Elke regel meer f 0.15.
Groote letters en vignetten naar plaatsruimte.

EERSTE BLAD. MAANDAG 23 SEPTEMBER '40

betekent, is in Nederland algemeen bekend en wordt ten hoogste gewaardeerd.
Thans wordt dit groote werk als punt 1 be-

Begravenis omgekomen Engelsche vliegers te Achter-Zieuwent.

— Zaterdagmiddag, omstreeks 2 uur, vond te Achter-Zieuwent op een afgesloten gedeelte van het kerkhof de plechtige begravenis plaats van de drie Engelsche vliegers, die in de nacht van Woensdag op Donderdag met

hun bommenwerper, van het type Blenheim, omlaag waren gestort. Begeleid door talrijke belangstellenden, waaronder een afdeling van de Duitse weermacht, werd onder de tonen van een Duitsch militair muziekkorps de overledenen grafwaarts gedragen. Aangekomen op het kerkhof werden eerst enkele treurmarschen gespeeld, waarna een Duitsch officier het woord nam. Hoewel spreker laakte de opdracht van de Engelsche regering om hun piloten open steden in Duitschland te bombarderen, prees hij toch de moed van deze vliegers, die hun plichten tegenover hun vaderland vervulden. Deernis met de nagelaten betrekkingen van deze nog jonge mannen moeten wij hun als soldaten de laatste eer bewijzen.

bewijzen.

Hierna nam Ds. Troelstra uit Halle het woord, die enkele teksten uit de H. Schrift voorlas en besloot met het bidden van het „Onze Vader“. Door een vuurpeleton werd den overledenen de laatste militaire eer bewezen. Diep onder den indruk verlieten de talrijke aanwezigen den doodenakker. Onder de aanwezigen merkten wij o.m. op: De Edelachtbare Heer Burgemeester van Ruurlo, Wethouder Baron van Heeckeren van Kell uit Ruurlo en zeereerw. Heeren Pastoors van Achter-Zieuwent en Zieuwent.

Uit het archief 1

Sinds begin 2014 wordt door een kleine groep mensen hard gewerkt om het archief van Old Reurle op orde te brengen. Hierbij worden regelmatig hele leuke vondsten gedaan. Begin april 2015 vonden we een klein boekje bestemd voor de leden van de Coöperatieve Dorpsvereniging Ruurlo ter ere van het 40-jarig bestaan van de Coöperatie in 1955. Een snelle rekensom deed ons beseffen dat dat betekende dat de Coöperatie Dorpsvereniging dit jaar dus precies 100 jaar geleden werd opgericht.

Hoewel tegenwoordig weinig meer herinnert aan wat de Coöperatie allemaal heeft gedaan, zelfs de grote toren werd in de jaren 1990 gesloopt, is de Coöperatieve Dorpsvereniging van groot belang geweest in de ontwikkeling van het dorp Ruurlo. Een goede reden dus om eens even stil te staan bij deze honderdste verjaardag. Daarom volgt hieronder de tekst van het boekje "Beknopt historisch overzicht, uitgegeven ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de Coöp. Dorpsvereniging "Ruurlo" g.a." uit november 1955.

Rina Florijn

Beknopt historisch overzicht, uitgegeven ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de Coöp. Dorpsvereniging "Ruurlo" g.a."

Aan de leden,

De oprichting van de Coöp. Dorpsvereniging is niet los te denken van de bij de oprichting in 1915 bestaande Dorpsvereniging en voor een goed begrip zullen wij U een ogenblik terug verplaatsen in de periode 1882-1915.

Daar niet alle gegevens meer beschikbaar zijn, is een zuivere historie-beschrijving niet mogelijk, doch enkele van de voornaamste episoden uit het voorloper-tijdperk zullen U ongetwijfeld een indruk geven van de omstandigheden, die gegolden hebben tot de oprichting en de verdere ontplooiing van de Dorpsvereniging.

Voor zover is na te gaan vindt de Dorpsvereniging haar oorsprong in het jaar 1882. De conjunctuur in de Nederlandse landbouw was omstreeks die jaren verre van rooskleurig. In onze herinnering is de landbouwcrisis der tachtiger jaren een uitgangspunt ge-

weest voor een heroriëntering van de Nederlandse landbouw.

Het leven ten plattelande had in die tijd een geheel eigen karakter. De bewoners van het platteland en met name de landbouwende bevolking hadden een eigen levensgemeenschap, waarbij in geringe mate aandacht aan het maatschappelijke leven werd geschonken. Het was nu niet zo, dat er geen maatschappelijk gevoel bestond, doch de zelfwerkzaamheid in de eigen gemeenschap was veelal bepalend voor de toen bestaande structuur van het platteland. Wij citeren hier mr. C. Ph. Abbing, die in zijn in 1953 gehouden referaat over "Coöperatie in de dorpsgemeenschap" zegt: "Wanneer wij over zelfwerkzaamheid spreken, denken wij terstond aan de coöperaties van landbouwers, voor welke instellingen deze huist kenmerkend is. Blijkbaar is er dan toch op één maatschappelijk gebied n.l. het economische terrein, een uitzondering te maken." Het zijn de zandstreken, waar de levensgemeenschappen een grote plaats innamen en ook daar kwamen de coöperaties het sterkst tot ontwikkeling.

De Dorpsverenigingen, waarvan onze oude Dorpsvereniging er zo één was, danken hun ontstaan veelal aan zgn. wandelleraren. Men had wel gezamenlijke aankopen op het oog, doch men wilde het gehele dorp interesseren, dus niet in de eerste plaats de landbouwende bevolking. Nu was het wel zo, dat de meeste dorpelingen, dus ambachtslieden e.d., er tevens een klein boerenbedrijfje op na hielden, waaruit weer te verklaren is, dat de Dorpsverenigingen niet zuiver op de beroepslandbouw waren ingesteld. Het hierna toe groeien is in latere jaren geleidelijk geschied.

Zoals reeds gezegd is de Dorpsvereniging van Ruurlo in het jaar 1882 ontstaan. Men hield zich veelal bezig met marktbelangen, toestand van wegen, verlotingen e.d. De marktcommissie was een bepaald onderdeel van de Dorpsvereniging. Doch ook aankopen voor gemeenschappelijke rekening op bestelling van de leden werden uitgeoefend. Zo besloot men b.v. in 1889 om op bestelling 2 last zaai haver aan te kopen.

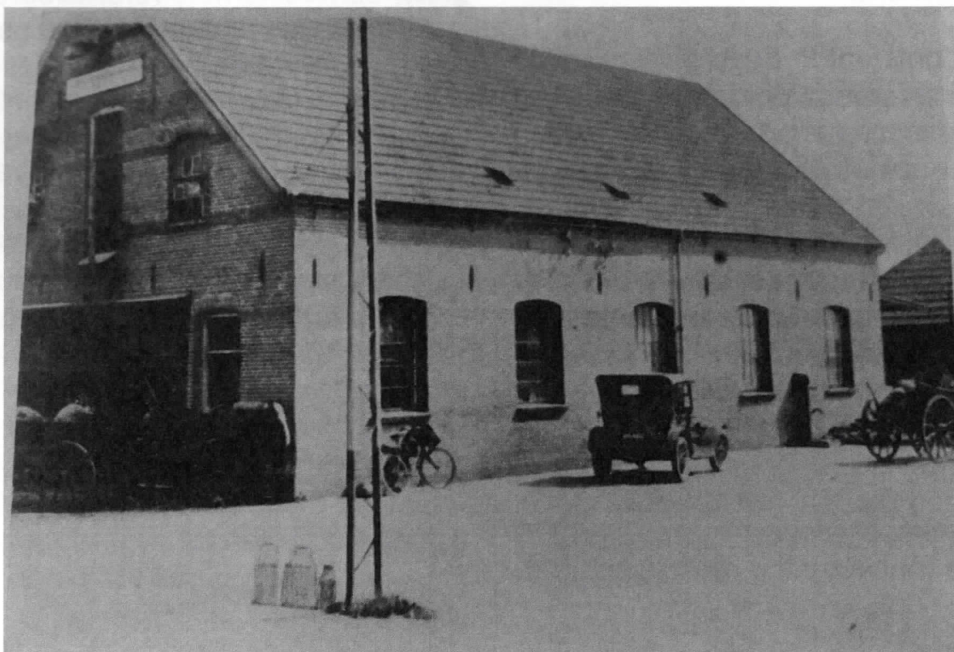
Dat de landbouwtechniek en de productiemethoden ook in de volle belangstelling stonden bewijst wel een besluit uit 1889 om lid te worden van de Deventer proeftuin of zelf een proeftuin aan te leggen. Behandeld zien wij ook de vraag of het weghalen van blad en naalden nadelig is voor het hout. Ook omstreeks die jaren vinden we de eerste schuchtere pogingen tot gezamenlijke aankoop van kunstmest (fosfaatmeel).

Een merkwaardigheid uit die jaren is de wijze van publicatie van berichten. De kerken werden n.l. gebruikt tot het doen aflezen van publicaties, b.v. bestellingen op kunstmest.

De botermarkten en vette varkensmarkten verkeerden in die jaren blijkbaar in een moeilijke positie. Regelmatig komen wij tegen, dat pogingen werden aangewend hierin verbetering te brengen. De verlotingen speelden hierbij een grote rol.

Dat men zich niet uitsluitend tot de aankoop beperkte blijkt ook weer uit een besluit van 1894 om een bibliotheek aan te schaffen. Wij zien ook hier weer echt het karakter van de Dorpsvereniging. Toch komt in die jaren de ontplooiing naar het gezamenlijke aankoop meer en meer naar voren.

Men besluit b.v. in 1892 om in principe toe te treden tot een bond, om gezamenlijk veevoeder, bemesting, e.d. aan te kopen. De botermarkt ter plaatse vertoonde in die dagen een kwijnend bestaan en men gaat aandacht besteden aan het oprichten van een roomboterfabriek; weer een bewijs dat de Dorpsvereniging uitgroeide tot een landbouwvereniging. De commissie, die was ingesteld voor het tot stand brengen van een boterfabriek, bestond destijds uit de heren Groot Enserink, Reurink en J.W. Dijkman. Het werk vond zijn bekroning in de oprichting van de Coöp. Roomboterfabriek "De Volharding" op het einde van 1896.

Nog een bewijs, dat men zich interesseerde voor het welzijn van de ontwikkeling van de landbouw was een uitlating van het toenmalig Hoofd der dorpsschool, de heer K. Zwart, "om er geen gras over te laten groeien om te komen tot een landbouwcurcusus".

Het best illustreren wij de doelstellingen van de Dorpsvereniging door aan te halen, wat het doel der vereniging was, op grond waarvan in 1897 rechtspersoonlijkheid werd verkregen.

Het doel van de vereniging was de ontwikkeling van het landbouwbedrijf in de gemeente Ruurlo te bevorderen, te bereiken door:

- a. het houden van besprekingen over landbouwbelangen;
- b. het voor gezamenlijke rekening aankopen van veevoeder, zaaizaden en meststoffen;
- c. Het bezoek van de markten te Ruurlo te bevorderen.

In 1897 neemt men het besluit om te komen tot een coöp. Eierverkoopvereniging. Ter gelegenheid van de kroningsfeesten van 1898 besluit men om buiten bezwaar van de kas met een wagen, die de landbouw en verdere leven en streven van Ruurlo zou vertegenwoordigen, aan de feesten deel te nemen.

In ditzelfde jaar zijn vele leden van oordeel, dat de vereniging lang niet genoeg streefde naar gezamenlijke aankoop. Groot Enserink zou het wenselijk vinden, dat er een kredietbank werd opgericht.

Een jaar later ontstaat in de boezem van de Dorpsvereniging een voorschotbank. Het zou ons te ver voeren om de bijzonderheden hierover te vermelden, doch wel kan geconstateerd worden, dat dit een eerste poging is geweest om te komen tot een coöp. Boerenleenbank. Ook geeft men de stoot tot de oprichting van een onderling paardenfonds, alsmede tot de aankoop van goede fokstieren. Men geeft de richting aan om te geraken tot de oprichting van een onderlinge brandkast.

Het landbouwcoöperatiewezen had in 1899 een bepaalde ontwikkeling gekregen, het-

geen uiteindelijk aanleiding gaf tot het oprichten van een Centraal bureau, een commissie tot aankoop van landbouwbenodigdheden over geheel Nederland. Ook de Dorpsvereniging besloot om zich hierbij aan te sluiten.

Geleidelijk aan neemt de Dorpsvereniging grotere vormen aan, hetgeen valt te constateren uit de groei in de eerste jaren van de 20ste eeuw. Over het algemeen had men in die jaren niet te klagen over bezoek aan de vergaderingen, doch vermeldenswaard is de uitlating van de voorzitter in de vergadering van 21 oktober 1904, n.l. "dat de opkomst niet groot was omreden ons plaatsje wordt belegerd door een bende zigeuners."

In de jaren 1908-1912 ontstaan plannen voor het bouwen van een opslagloods. In de herfst van 1912 wordt de eerste loods (20 x 10 m) aanbesteed voor een bedrag van f 4743,- totaal, begin 1913 wordt het gebouw in gebruik genomen.

De behoefte aan een coöperatieve vereniging begint te leven. Men laat een lezing houden over "de coöperatie". In de vergadering van 23 December 1913 wordt de heer L. Boer tot eerste directeur van de Dorpsvereniging. De heer A.J. Rijkenbarg dringt er op aan om de statuten coöperatief te maken. 11 Nov. 1915 wordt de acte gepasseerd, waarbij de Dorpsvereniging coöperatief wordt. Zij zal voortaan heten de Coöp. Dorpsvereniging Ruurlo.

Na een volkomen verantwoord bestaan van 33 jaren werd nu de zgn. losse vereniging omgezet in een zuivere coöp. aankoopvereniging.

Wij menen deze episode uit het bestaan van de Dorpsvereniging niet beter te kunnen besluiten dan de woorden aan te halen, die de toenmalige voorzitter J. Haytink in 1907 uitsprak ter herinnering aan het 25-jarig bestaan. "Ik wijs er vooral op hoe dit kleine stekje, voor 25 jaren geplant, thans is opgegroeid tot een boom, die zijn takken over gans Ruurlo uitstrekt, en ik spreek de wens uit, dat deze vereniging voortdurend in bloei mag toenemen tot heil van alle inwoners."

IS 't REURLS OEW LEEF?

Wanneer iej op 'n deurdewekse dag es deur Reurle loopt of fietst, iej kiekt vernemsteg um oe hen en luustert good naor iederene met wee iej 'n prääjtjen angaot, dan mark iej al gauw dat d'r op straote nog wel dufteg plat epraot wodt. Heel anders is 't aj dan vervolgens langs de Lae-gere schooln gaot en iej legt daor oew oor es te luustern. Kinder praot praktisch gin plat en dat wodt, as d'r niks an gebeurt, op d'n duur ok neet méér. 't Wodt eur thuus naogenog neet meer bie-ebrach, laot staon estimuleerd. Neet dat ons dit noe onmiddellijk in 't verdarf stot, maor veur mènegen Reurlsen is 't Achterhooks dialect toch zien "Moderstaal!" Taal is 'n bron van plezaer, is 'n belangriek onderdeel van de cultuur en cultuur is weer 'n samenhangend geheel van norme en weerde dee wie van onze veuolders heb deur-ekregen. 't Zol ons 'n leef ding waezen as wie met zien allen 'n biedrage konnen levern an 't uutdragen en behold van 't dialect in samenhang met onze Achterhookse cultuur. Wij geerne wettn hoe'j ons dialect ok nog es good kunt schrievn, dan hef het "Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers" in Deutekem deur de jaorn hen töt noe too, 'n negental woorden-beuke veurbereid en 't lech laotn zeen volgens de "WALD-spelling" wat steet veur: het "Woordenboek van de Achterhoekse en Liemerse Dialecten." Wanneer iej oe holdt an de regels van disse "WALD-spelling", köj met 't schrievn in 't dialect straks good uut de veute. Kiek 't maor es nao op "Internet". Heel belangriek is näöst 't in anmarking nemmn van de spelregels: schrief veural de weurde op, zoas iej ze ok uutsprekt! Hier volgt in 't plat, van mien hand, 'n ode an "D'n Achterhook."

"ONZEN ACHTERHOOK"

Al trek iej héél de wereld deur
en altied maor vedan,
éns kom iej töt de slotconclusie:
wat haal ik mien toch an?

Wanneer iej hier es rond kiekt
en oew ogen good laot gaon,
is 't merakels, te vertoeven
door: waor oew wiege hef estaon.

Met de hande in de tesse,
gaow hier fluitend naor 't wark.
Zeen stiekem dan de wereld an
veur 'n lunapark.

Hier zingt de veugele in de beume
hier draaft nog völle hazen rond,
hier loopt de leu nog alle dage
"met beide bene op de grond!"

Neet alles is gold, wat d'r in de wereld blinkt
mangs net 'n wasseldook,
laot mien dan steureg maor genieten
van "ONZEN ACHTERHOOK!"

Wim Huitink

Historische Vereniging Old Reurle: Opgericht 15 februari 1984
Sinds januari 2013 culturele ANBI instelling

Voorzitter:	Dhr. J.H. Holtslag, Stationsstraat 10c, 7261 AD Ruurlo T: 0573-453904 E: jh.holtslag@concepts.nl
Secretaris:	Dhr. L.W. Besselink, Noorderweme 6, 7261 PX Ruurlo T: 0573-452376 E: leobesselink@concepts.nl
Penningmeester:	Dhr. A.J. Schepers, Stationsstraat 10, 7261 AD Ruurlo T: 0573-452409 E: a.schepers@concepts.nl
Bankrekening:	Rabobank Noord- en Oost-Achterhoek Rekeningnummer NL48 RABO 0356 7229 96 t.n.v. Historische Vereniging Old Reurle
Tweede voorzitter:	Dhr. A.J. Kettelerij, Borculoseweg 62, 7261 BL Ruurlo T: 0573-452204 E: kettelerijruurlo@hetnet.nl
Bestuursleden:	Mw. J. Schepers-Abbink, Stationsstraat 10, 7261 AD Ruurlo T: 0573-452409 E: a.schepers@concepts.nl Mw. I. Hummelink-Klein Brinke, Strikkersteeg 11, 7261 RW Ruurlo T: 0573-453531 E: b.hummelink@telfort.nl Dhr. H. Wezinkhof Kapelweg 4, 7251 KM Vorden. T: 0575 556427 E: wezink@planet.nl
Organisatie jaarprogramma:	Mw. J. Schepers-Abbink, Mw. I. Hummelink-Klein Brinke
Archeologische Werkgroep Coördinator:	Dhr. H. Meulenveld, Vordenseweg 4, 7244 PS Barchem T: 0573-491319 E: henk.meulenveld@wxs.nl
Landbouwwerktuigen Coördinator:	Dhr. D.H. Klein Brinke, Kooiersdijk 2, 7261 RB Ruurlo T: 0573-452048 E: lireko@hetnet.nl
Redactie 'Onder d'n Kroezeboom':	Mw. W.H. Braakhekke, Hengeloseweg 8, 7261 LV Ruurlo T: 0573-453496 E: braakhekkewh84@gmail.com Mw. G.M. Dijkman-Spijker, Branderveenweg 4, 7261 RE Ruurlo T: 0573-491250 E: dijkman.spijker@hetnet.nl Dhr. A.K. van Gijssel, Haarskamp 55, 7261 ZB Ruurlo T: 0573-450221 E: a.k.gijssel@zonnet.nl
Verspreiding Kroezeboom:	Mw. J. Schepers-Abbink
Internetsite:	www.oldreurle.nl E: info@oldreurle.nl
Archief:	In de Bibliotheek, Dorpsstraat Ruurlo, opening elke 1 ^e woensdagmiddag van 1 oktober-1 mei 13.30-17.00 uur en op afspraak. E: oldreurle@gmail.com
Contributie per seizoen:	€ 16,00 persoonlijk lid, € 25,00 voor echtparen. Bij toezending per post € 10,00 extra voor portokosten. Kamer van Koophandel te Arnhem, inschrijfnummer 40103401 Het kwartaalblad Onder d'n Kroezeboom is ingeschreven onder het nummer ISSN 0929-919X